

سُرْعَةُ الْمُؤْمِنِينَ

المملكة العربية السعودية

وزارة التعليم العالي

جامعة أم القرى

مكتبة الملك عبد الله بن عبد العزيز الجامعية

قسم المخطوطات

“111
åhåhåhå
111
“111

سُمَاءُ الرَّحْمَنِ الْجَنَّمِ

حدوستایشی که انوار اخلاص آفاق و انشی راجون فاطح صاحب صادق متلای سازد و شکر و سبزیه در موقع شایستگی خلعت **لِئِنْ شَرِيكَ لَارِيدِيكَ** در چند وجود جان اندراده جناب قدس بالک الملك بحق و اجب الوجود را تخلی عن دل المعم و الیسا سخال ذاته و جل عن سابقاً الطعن جلال صفات که جو هم بیطاع معلول اویل را از خزانه **كَنْتَ كَرَّاهِيْنَ فَأَجْبَتَ إِنْ لَوْفَ** پرون آورد اویل **مَخْلُقُ اللَّهِ الْعَقْلُ** و باز از شاخ نو بر عقل فیاض کل نش کی را بسبیار صنعت صدیت بشکانید و بساطت آن دو جو سر جواهر خودات و نقوص مغارقات دسلمه امکان مکنت تقدیم یافت و اجرام علویات در میدان شوق از نار جمال و مطالعه جلایا، اسرار جمال او کوی صفت دزم جو کان تقدیر کردان شد **لَوْفَ** میه ستد سر کردان جو پر کار بدید آنده خود را اطلب کار و اذ انظرت لی السما، بنظره فاری السما، تدل انک واحد و اذ انظرت لی الکواكب نظره فعلی الکواكب لکواكب شامده و جون قبة یملکون کردان برآفراشت و بلایی کواكب و دراری ثوابت بنکاشت از تائیرات حکمات شوق آن سسله استعفای اربع باقی دارم زجه و اختلاف کینهات بیان اینیات در یکد کر پرسست و ترتیب ترکب اخیچجان نکث در عالم کون نون و ناد بظهو رآمد ترکب اویل معادن بود بصفات اوان و حواس متصف کشته سر زع ازان نکون ملکون بیان واضح و تبیه نیای آمد نیکن لعل یاقوت آبدار و اقطاع جواهر برقش حاکم فی کل شی **لَا يَأْتِي تَدْلِيلٌ عَلَى إِنْ وَاحِدٍ مُّسْتَقْسِشٌ شَدَ** سپیله رزساوه و قص سیم نابه پیوته سمن زکر و دار الضرایب ایاد سکه **وَلَهُ طَلْكُ الْمُتَوَافَاتُ الْأَرْضُ** بر جبهه وجود نهاد و در ترکیت نان نش نیاتی از پرده عدم بصرها بتیا وجود حرامید دروی صفات میاد مجتمع آمد بطعم و روایه و قوی جذب امساک و نشوونما و تو لید مثل و قصوس نوع مزید امیتا زیافت و سر جذبی ازان بر وحدت صفات موجودی که وجود واجبیت زاینیت دیلی قاطع و برمانی ساطع شد

وجهه ذکری نظر شدنی علی قطب النبر جد شادهات بان اسلیس لش ریک رقم کشید و صفات الواح اشیا رب علم حضرت و رضت از معنی و ما سقط من و رهه الایعلماء شکار پر فزت قامت شماد و سرو آزاد ای مت صدق بندکی را باذان اسد الکبر خالق الاشیا و مکور الاظلام والاصنوا در صحیه و شام هیئت رکوع کرفت **بِسْمِ** تسبیح حد و نشر شنا، یوم کند در کوهه سنک یزده و بر شاخ کل صبا و در طور ترکب شاشه نفی جوانی پای در دایره اخراج نهاد حواس آن در ترکب روی ستحم بنسی دیگران داعیه شهوت و عضب و مکنت احساس و قدرت حرکت ارادی که نتیجه جان قوی بود شخصی شد اصناف طیور در نوایا، او کار بجالان ترکم و تغزید و انانع و حوش و سباء در جنایا، و جار و آجام بصریل و صلاح و تصویر و ضرب و سوام و هم و امام در اجزا، خاک و جای انجار بدپیب اسد خالق کل شی و هو الواحد العتار کویان شد **إِنَّهُ لِلْخَلْقِ وَالْأَمْرِ بَارِكَ لِسَرِّبِ الْعَالَمِينَ** چون نوبت ترکبیه رجرا به رسید معاشر بشر اکه نوع الانواع بود از توتیت آبا، فلکی و امهات عرضی دو شیمه ارادت نهاد تکون انسای یوما فینما و حالا فی الابکدرایند و بعد از انکه در کارخانه لعده طلقنا انسان فی الحسن تقویم مییوی جسی او قبل صورت صور کم فاحسن صور کم کشت او را در مقام ثم اشنا خلق احرز فتبار ک اسد احسن نایقون منی دیگر ماوراء این اطوار کرامت کرد و بمحصول مذاجی نزدیک باعند ای مکن و مستوکر نش ناطقه کرد ایند و بشرف قوت عاقله که پدر ک ذات بنا واسطه ویدر ک ادر که صفت خاصه اوست نشرت و لعده کرمنا یعنی آدم ارزان داد تادر مداجح استکمال فضایل دلت و معراج استکمال بحیره تو حید باری عظمت قدرت بدر جهه و یتغذون فی خلق السرات والارض باشارت و اختلف اللیل و الہمار لایات لاوی الالایا ترقی چوید و آینه نش بعده تحلیمه بتوش تحلیمه تجلیمه دهد جنایح صور معرفت موجود است آیه تدل علی ایه واحد متنقش شد سپیله رزساوه و قص سیم نابه پیوته سمن زکر و دار الضرایب ایاد سکه **وَلَهُ طَلْكُ الْمُتَوَافَاتُ الْأَرْضُ** بر جبهه وجود نهاد و در ترکیت نان نش نیاتی از پرده عدم بصرها بتیا وجود حرامید دروی صفات میاد مجتمع آمد بطعم و روایه و قوی جذب امساک و نشوونما و تو لید مثل و قصوس نوع مزید امیتا زیافت و سر جذبی ازان بر وحدت صفات موجودی که وجود واجبیت زاینیت دیلی قاطع و برمانی ساطع شد

رسانید از اسب ته
رسانید از اسب ته
رسانید از اسب ته

اینجی خود
اینجی خود
اینجی خود

دین بسته شد اراضی فی

اسد
تو ام

النحو المُسَكَّن

الإِلْهَامُ الظِّيْنُ الْمُؤْنِزُ
وَهُجْنُ بَرَقُ

رِزْنَهُ حَسَنَةُ سَبِيلَهُ قَصَّهُ
رَحْنَهُ زَمَنَهُ كَلْبَنَدُ بَوْدَهُ

أَدَوْعُ رَهْتَهُ

قَاتِلُنِي سَبَاسُهُ مُنْتَهَا شَمَائِلُ رسَائِلِ صَلَواتٍ وَفُوقِهِ رُوحِي تَحْياتٍ چَنَانِكَهْ مُرسِلَهُ حُورَانَ
ازْمَرَشَ عُصَامَهُ صَورَتْ **مَصْرَاعَ** حَكَلَ فِي حَرَاجِيبَ حَلِيلَ وَدَرَانَاهَ شَنَّ ثَنَاهَتْ حُصَّهُ دَلَّ
جُونَهُ عَارِضَنَ بَنَهُ كَلَ وَسَنَ بَرَدَهُ مَانَدَ **شَرَسَهُ** عَلَى الْمُصْطَفَى الْوَضَاحِ وَهَسَهُ مُحَمَّدَهُ
عَلَيْهِ كِتَابُ الْحَنِيْبِيَنَهُ بَالْحَنِيْبِيَنَهُ بَالْحَنِيْبِيَنَهُ بَالْحَنِيْبِيَنَهُ بَالْحَنِيْبِيَنَهُ
مَشْكِنَهُ زَلتَهُ بَالْمِيلَهُ لِإِلْغَشِيَهُ جَكَلِيَهُ جَهْشِيَهُ مَازَانَهُ الْبَصَرِيَهُ مَاطَنَهُ سَاحِبُ دَنَيَهُ فَقَنَتِيَهُ
لِيَهُ أَسَدَهُهُ دَقَتِيَهُ مَجَاهِيَهُ مَعَنَيَهُ انَهُ وَالْأَوْجِيَهُ يَوْجِيَهُ
مرَسَلَهُ بَرَهُشَانِيَهُ اَنِيَا وَالْيِسَامِيَهُ بَنَادِيدَهُ صَاحِبُ شَرِيَهُ كِدَهُ دَمَقَامِهُ شَنَهُ مَدَلَ وَادَيَانَهُ وَتَانَشَفَيَهُ
مَلَتَهُ حَنَنَهُ دَمَمَبَاهَاتَهُ عَلَيَا اَمِيَا كَانِيَا بَنِيَا سَرَانَهُ مَيَزَهُ سَجِحَهُ طَلَقِيَهُ كِهَ بَهَرَتِيَهُ وَمَالَسَلَنَاهُ
اَزَرَحَهُ لِلْعَالَمِنَهُ بَاصَفَعَا، اَمَتْ نَقَابَهُ اَمَنَا بَشَرَهُ شَلَكَمُ يَوْجِيَهُ اَيِهُ بَجَتَهُ مَؤَيَّدَهُ شَفَنَيِهُ كِهَ دَرَرَكَهُ
بَعَثَتَهُ اَلْحَمَرِ وَالْأَسْدِهُهُ بَهَمَدِيدَهُ اَنِيَا لِيَفَهُ كَرَدَبَدَهُ وَطَعِيَانَهُ اَذَلُوحِهُ وَجُودَهُ فَرَقَهُ صَنَدَالَهُ
بَشَّشتَهُ وَبَرَهُلَعَنَا رَاسِدَنَهُ وَايَهُ دَنَهُ وَمَتَابِعَنَا وَامِلَهِتَهُ اوَهُ بَهَرَزَانَهُ يَهَانَهُ اَسَبَقُونَهُ
الْسَّابِقُونَهُ وَدَلَنَزَانَهُ حَدَّتَهُ اَولَكَ الْمَعَرِبَنَهُ **شَرَسَهُ** سَلامَ كِيمَيَهُ الْمَكَضَهُ خَتَانَهُ الْمَنَقِيَهُ اَكَبَرَهُ
سَلامَ كِيْنِيَصِنَهُ لَدَنَهُ فَاصِنَهُ بَجاَهُ . سَلامَ كِروَضَهُ لَلَّذَنَهُ رَقَيَّهُ . سَلامَ كِعَدَ الدَّرَرِاقَهُ نَظَامَهُ
أَهَمَابَعَكَهُ تَحْرِيرَكَثَانَهُ كَارِكَاهُ وَالْدَّنَهُ اَوَّلَهُ اَعْلَمَ درَجَاتَهُ ذَاتَهُ مَشَالَصَاهُ
سَعِدَ حَادِيِهِ الْقِعَنِهِ الْمُسَلَّلِيِهِ فِي حَلِيَهِ الْعَضَالِيِهِ وَالْعَلَى عَلَيَا الدِّينِ صَاحِبُ الْدِيوَانِ عَطَامِلِكَ اَبَنَ الصَّاهِ
الْمُغَفُورُ بَهَا، الدِّينِ حَمَدِيَنَهُ مُحَمَّدَجَوْنِيَهُ رَاطِبَهُ سَدَبَسِيَمَهُ الرَّوْحِمَهُ وَوالِيَهُ غَلِيَمَهُ الرَّجِهُ فَقَوْمَهُ
شَرَسَهُ جَوْمَهُ سَهَا كَلَيَهُ غَابَهُ كَوكِيَهُ . بَدا كَوكِيَهُ تَاوِيَهُ كَوكِيَهُ
اَصَنَاتَهُ لَمَ اَسَابِبَهُ وَجَوْهِمَهُ . بُرْجِيَهُ الْدِيلِيَهُ تَنَزَّلَهُ شَافِقَهُ . مَكْلِيتَهُ رَجَاحَتَهُ عَقَلَهُ وَسَجَاتَهُ
عَقَلَهُ وَتَحرِيرَهُ دَفُونَهُ بَرَاعَتَهُ وَتَنَنَهُ دَرَاصُولَهُ فَضَالِلِيَهُ وَتَقَدَّمَهُ دَرْقَوَهُ
حَكْمَ اَرْسَتَهُ بَوْدَهُ . وَبَاءَ وَجُودَهُ كَالَّهُ دَوْلَتَهُ وَالْمَالَتَهُ كَشْتَغَالَهُ بَامُورَهُ مَلَتَهُ دَرَسَهُ وَاضَرَهُ
ماشَطَهُ كَلَهُ بَهَارَهُ وَنَتَنَهُ خَاطِرَهُ اَيِّيَهُ بَارَاوَهُ كَوشَهُ وَكَرِدَنَهُ عَوْسَهُ سَخَنَهُ رَهَيَنَظَمَهُ وَنَرَهُ عَقَدَهُ الْلَّوْلَهُ
الْمُسَطَّومَهُ مَنَ اِتَّسَامَهُ بَادِيَهُ . وَنَرَهُ يَسَطَمَهُ سَكَنَجِيلَهُ الْوَرَدَهُ الْمُسَتَّوَرَهُ عَنَدَ اِتَّسَامَهُ رَوْيَهُ رَيُورِيَهُ حَسَتَهُ
وَهَرَائِيَهُ بَرَزَهُ قَانَهُ رَواَجَهُ عَدَمَهُ بَرَجَهُهُ مَعَطَرَهُ فَاَكِرَهُ لَخُورَانِيَهُ دَاتَهُ مَيْسَوَتَهُ بَلَمَجَهُ تَاخَطَهُ

عَاطِشَهُ صَفَوصَ جَاهِرَهُ بَاغَتَهُ وَصَفَوصَ آيَاتَ بَرَاعَتَهُ فَهَرَتَ اِبَابَهُ مَانَهُ وَعَذَانَهُ سَهَيَفَهُ
مَغَزِرَهُ اَعْنَى تَارِيَهُ جَهَانَهُ كَشَائِيَهُ جَوْنِيَهُ بَلَجَاهِمَهُ جَهَانَهُ زَانِيَهُ دَرَسَطَبَطَهُ اَوْرَدَهُ سَهَيَهُ
ضَوْلَهُ كَارِهُهُنَهُ الْمُطَوَّرَهُ بَالِ السَّنِمَهُ سَهَيَهُ . وَعَانَهُ جَعَونَهُ الْمَلَحَهُ اَذَارَنَتَهُ بَالِفَعَنَهُ السَّهِيَرَهُ
وَالْفَاظَهُ كَاتَجَيَهُ بَالِ السَّارِهُ عَلَى الْمُفَاظَهُ السَّهِيَرَهُ . وَامْتَنَجَ بَانَهُ نَشَرَهُهُ الْمَكَهُ وَالْعَنَبِهُ السَّهِيَرَهُ . شَخَرَهُ مَهْرَهُ
وَاسْتَعَارَهُ كَصْفَوَهُهُ التَّعْوَهُهُ بَهَا قَلْبَهُهُ الْعَيْنَهُ سَهَيَهُ . وَنَزَنَهُهُ الْعَضَلَهُ وَرَقَهُ . وَعَنَبَسَهُهُ هَفَعَهُ سَهَيَهُ عَنَبَهُ سَهَيَهُ عَنَبَهُ
وَمَنَ كَلَعَبَهُ بَرَىَهُ الْكَلَامَهُ بَدَأَيَهُ الْكَلَامَهُ وَسَعَمَ عَلَىَ جَنَنَهُهُ الْغَيْمَهُ . وَيَزَرَهُهُ عَلَىَ شَيْشَهُهُ السَّنِمَهُهُ شَهَدَهُ
لَكَتَهُ بَدَاعَهُ جَرِيَتَهُهُ ذَكَاهُ . تَهَادَهُهُ بَالِجَاهِمَهُهُ وَغَرَبَهُ . وَاعِيَانَهُ لَفَظَهُ مَالَهُهُ كَفَاهُهُ نِيزَهُ . الْرَّسَنَهُ جَهَنَمَهُ بَهَرَزَهُ بَهَرَزَهُ
شَوَّارَدَهُ لَانَهُنَهُ دَالَتَهُ . ضَراَبَرَهُ لَانَهُنَهُ سَواَهُ . شَتَّلَهُ بَرَذَكَرَهُ اِحَوالَهُ دَولَتَهُ مَغْنَلَهُ وَدِيَكَلَاهُ
وَمَلُوكَهُ اِطَافَهُ دَرَبَوَتَهُ خَانِتَهُ اِشَانَهُ اِزْمَبَادِيَهُ خَرَوجَهُ بَادَشَاهَهُ جَهَانَهُ كَشَائِيَهُ جَنَدَهُ خَانَهُ تَازِيَهُ
فَعَجَبَهُ اِمَلَهُ اِطَادَجَشَمَهُ مَوَاكِبَهُ كَوَابَهُ عَدَهُهُلَكَوَخَانَهُ لَهَفَ . زَانَهُنَهُ پَرَوَدَهُنَهُنَهُلَكَهُهُ مَعَلَمَهُ
بَشَّشتَهُ وَبَرَهُلَعَنَا رَاسِدَنَهُهُ وَايَهُ دَنَهُهُ وَمَتَابِعَنَا وَامِلَهِتَهُ اوَهُ بَهَرَزَانَهُهُ اَسَبَقُونَهُهُ
الْسَّابِقُونَهُهُ وَدَلَنَزَانَهُهُ حَدَّتَهُهُ اَولَكَ الْمَعَرِبَهُهُ **شَرَسَهُ** سَلامَهُ كِيمَهُهُ الْمَكَضَهُهُ خَتَانَهُهُ الْمَنَقِيَهُهُ اَكَبَرَهُهُ

سلطان از مجمع

الله يغفر له

شجاعات اشان که در بیه عمد بدین سیاق میگوید بمناسبت میگذرد و از همین مارک نیز بر بن منظمه طالعه
زرفته معلوم و محقق شد بدین عطای ملک امیر عطا بر اصحاب برایت خلد ماذ و صاحب
دویان صاحب وایتن و خاوی هر تین کشت شیر و اذ اینما اجتماعاً نفس مسخره
بلغت من العلیاً کل کمال • بین در بیوت خاینت میگوین و محمد دولت روز افون باده
اسلام مالک قاب امام المخان سکندریت خاقان سایبان امن و امان و اهل امان خان خان
جهان عازان محمود سلطان خلد اسد سلطان که عاصی مالک عالم بازار معدلت شامل او مانند خلد
بر بن اراسته کشت و زبان دولت موروث از خانات کل کفر و صنایل بوزو اند ساله پر کاسته
کنایس مجوس و معابد اصنام را مدارس علم و مساجد اسلام ساخت و اعلام دن بردی کاغذان
آسان بر افراحت طفظنه دن محمدی از دید به کوس دولت محمودی هزید پر زرفت و در جاید
سینه مشرکان که منابت کیاه کفر و کناه بود غنچه توحید و ایمان بشکنست دهای فنی کاچاره
او اشد قسوة بتاییر اشعة آثیات برایت مسقده جواهر قبول ام یائی للذن اینوا ان چیز قلوبم
لذک الله کشت موالان ارم والات ملت چینی بصدق اعقاد قدم کنار دند و در یک لحظه
کفار اتار ابار و اثار صاحب اسراشدند و قالوا الحرس الذی بر انان لهد او ما کنا له تدی
لولان هر آن الله و بین متدمات بجمع حکایت غنوات و اجتهاوات محمود سبکتیکن دن
بروری و داد کسری که بطن مصنفات افضل بذکر آن مشحونت بر بارز است غارسلر حشو
نمود و در شیوه جهانداری و کامکاری با حداثت سن و نظر بفارس عضن عمر کوی سبق از
جهانداران جهان مذده و خانان چیز بیافته بر بود و بلاد و عبا در اطراف اکناف بین فدا
و حسن سیاست و معمور و سرور شد ملک افغان عالم از داشت خان آباد و خشند کشت
فسنه چذ رسم خوبیان خنہ چذ عمدشان غراییوم اجزت الاماں با وعدت و ادرک المجد تصییی مانناه
ایوم ردت علی الدین بشاشتنا و ارضی الملک اسلام و الله با امام سعادت و اهتمام پیرا
د صنیع کمتر بندۀ دولتخواه المقصو فی جنب الله عبد اس بن فضل الله جعل الله عقباه چیز اولاه
سوانح خاطر و طبیان و جوادب فلات در جولان آمد ما ان یونیوس براجع را کجا پضله
حالیست عالی برای تهم خالی از خنکا خالی بکذاره مصر و رزب ساق زینت خلیلا

دان جمل

وان چکلی بستخان فقلیزب که دامن ناز معنی از سر کر شنیه بر ایت در پایی غنیه و دلال کشند
و سر استین طنز بر رسایل او اخوا و او ایل نی افشارند با ایله و ما انا الا قطعه من کیا به
ولوانی صنفت الف کتاب بذیل چند مذکوری مذیل کر داند و درین مجلد نکام نیک باد شاه
موئید و حکم دشیر و اعیطیت طی البختی و شمره مفن ل بطی البختی و شعره
و بعضی حوادث و وقایع که بعد از انصرام آن دور و زمان مشید و از وحیت نی
سبه بر پشت شیر سبیدی لک الایام ماکن خایل ویائیک بالاجهار من لم تزوی
بر رقیع ظهور از اخلاقه و از معنیه ان کیفیت آن بایزبسته الی یوم بذا و هم و از اخراج
سنے تسع و تین و سیمانه والی بقیه تیری والی اسد اوضاع از منقول و معروف و مسنو
و مرسی بتفصیل و اجال برحب اوضاع وقت و حال در سک کیت اشظام کید
تاسله از حکایت و اعد و شهادت این روایت که از عجایب شهور و اعوام است انتقام
پندرد شیر فی دهه ساعد علی یعنیست و یاعمر کن بعض اسایهها
چه فاضل چنین و مقیل مدرک از امطال عینه همراه و تطلع بر مقدمات و مقامات ام
سالنه و ملوها، تا این اجرام علوی و آثار حوادث عالم سعی مددی عقل و محبت نزد کم در
فیک قول الناس فیا ملکت ایزدان بذراحته لعلان و حود حکمت آنچن افتضا
کرد که بتا، انسان بالشخصی است و العرقیه والصناعة طولیه والوقت
ضيق والتجهیز خط و التضاع اسر هنای پرنسیپ این مقدمات شرف علی که بدان خاری
احوال مقدم و یکیفتیل قرون مستقادم شیر سلی و حسر یانق و ضرا
جزر و میا حسلا و هر میا معلوم شود و معنی کنی بالتجارب تادیا و بتقدیل الاحوال غنیه
و صنوح یابد و حکم السعید من اعظاظ بعیو و من لم یعتبر من سبقه عقبه به من لعنه نقا
اشتیا پردارد تو ان داشت که درجه درجه امکانات باشد و منافع آن حسیع وزرق را
از ساند و مواد و فاضل و مغضوب عکونه شامل باشد این نیت ثبت و عنم جزم شد
کنتم که کدوی و طبعیت مر چند انکه در تدقیق وتلغیت مبالغت فت رویت که از لوازن
غزی کی باشد با وحشی تغیریت چیزی خواطر و تغییر دین صدایر بیتفن و تریق موادیات
طی و لطف لشی و نکد

اللهم عفی عنکم
اللهم ایا ایا عفی عنکم
اللهم ایا ایا عفی عنکم
اللهم ایا ایا عفی عنکم

الله از دوست دارد

از زبان بندگان **قاهره** که وظیفه خواران انعام عام شاهنشاهی و جرایت
ستان دیوان عواطف نامتناهی اند جواب استفتاچون دوام عمر
و سلطنت پادشاه دن دارینکو کردار می گوید و می کوید اکن در پری خوان
عدل و احسان پادشاهان شه رامیشی وزماید و مذوم جم فران و زر آصف
مکان دریار غنو شفقت شه رامیشی بخاید و در مویت توفیق یار غومتویات
کرد تا سرقوت صدقات بتمه که ناشرقوت و مسک معاش و عده انتقاش
چندن هزار خلایت است از عمل اوسادات و مشایع وصلی و تقانه و درویش
وزنان پوهه و اطفال نارسیده موفر مالدیر لبغجهانکشاوی و آل تمغای
مالک آرای هنفاد پوند که بعد از من مستوفیان عطارد دریت مشتری نتیبت
در دیوان اعلی حضرت بهنکام وجوده انکیزی و تخت عبسط دیوانی صدقات
دولت روز افزون را که به اسی مسمی و موسوم شمع از اداره و مساجد و احتجاج
و مابعد منها و شب الیمار قم ترقی نکشد و در حرف موقع و معور شوپند
و متصرفان اعمال قسط بقسطی تعوق و تحقیق سقط چون از اصول
اموال و متوجهات محسوب است تمام و کمال بر ساند و حجت و مکتب
تازه نطلبند و کرد کعبه معادر طواف نهایند تا بدین مرده خلایق را
نوع ابرامیشی و اسایشی دست ده و کوکب طالع اسن فاییه طایفه
بکوری چشم فلک بود از درجه احتراق پرون اید و سراپردا دولت
فضاصولت پادشاه جمان بسامیر تائید مسر و مانزه جمیل و مساعی مثکو
و زیر جهابشان دستور جم فرمان در مشارق و مغارب جهان علی مر الایام
سم کرده و بعد از نعمتی دراز سبق خوانان مکتب وجود **پت**
از تخته ایام خوانند که این بود **کورانظری بر نق ملکت فردن بود**
و رعنان پرسند که چنومت چلوبند **کورانظری بر نق ملکت فردن بود**
الله وفق السلطان الاعظم و دنیمه مایر صنیع و میر صنیع وارزق له العیش الرفعه

الذی لائش فیه و صلی اللہ علی بنینا محمد و آله الطیبین الطامن اجمعین
آثار سایه کسترش که آثار در سایه اوست و سایه آثار پیکرش که
آثار سایه اوست تا آفتاب آسمان بوزد و سایه رمین کرد تابند
و پایند است تابند و پایند باد و طالع کامیابش در مطالع پادشاه
بپیش توقیق و تیسیر تقدیر عطا که بی رایابند و کردش هر احضر
و چنین ها و اختر فرمان قضام صنایع کار یابند **پت**
ای چه تو در سایه کرفته خور و ما **ت** سایه رخور شید بود سایه مکاه
خور شید چو در سایه چه تو کریخت **ت** ای سایه حق جام چو خور شید خواه
برصنه آثار بر تو مخدوم چهایان ناظم مناظم دن و دولت عیاث
الحق والدین و الدن عزت بالتأیید اضماره و حلت بالتأیید عصاره
واذیان مشکل کشاوی موالی عالی سلاطین علم و حکمت و اساطین فضل
و وظفت که مسکنام در ک دقيق معانی ورقان الغاظ کر و عقد و نفیض
بر عاقله عطار داندازد پوشیده خاند که روز عرض تاریخ در پایه سر اعلی
نمتشی معمقول در تباطنی محسوس نموده شد اعیان دوات مغولی را چوب
بقوت است بنا طحنا یعنی وقت همارت اختراعی پرده خسته بودند
و پچاک دستی و حزده کاری زنجیره و مقله آن با نقوش منبت و اشکال
تصویر هم از اصل پیکران انگیخته و بنوک قلم صنعت نکاری باره دار
معرض حظر و خلل آورده آنرا بغير عرض رسایند و تقریر فرت که این چوب
پاره پش ارن لایق کوشت خواره می نمود این صاحب حرفت بسلط
حسن عمل و استادی بدن رسایند که بسب آسیبی زنجیره آن اختلال
پذیر فته و از زر طلا که بزرگ است جوهر و متناسب و عزت وجود نا موس
ا صفت پسند آن رفته و آنرا پسح عیب ناورای و صفت امنیقت

ح

مسترک نیت آنون بند و صاف الحضره تا نهاده مناقب دولت روز افزون و
تاریخ نماز عمد ممایوں پادشاه برج مسکون راموصن علم معانی و بیان که
میزان عرف بلاغت و صفات و نجوعه ولا رطب ولا یابس کلائی کنید
میین چنان نیست ساخته و آنرا در عمل چنان آورده که در نظر اوی الاله
و خداوندان این فن بر همان ادوات معقول از مشاهده ذات حسوس و شنیده
و همودا تر باشد زیرا که در حکمت مبهه هنست که نفس انسان را صعودی میست
از حسوس مسموع بمعقول معلوم و صعوداً من الکثرة الى الوحدة حسوس
روشن تر حسوس بمحظی معلوم حسوس مسموع صعوداً من الوحدة الى الکثرة
وعلی البیان وباس التوفيق درین دعائیه نمظان اجابت پونددار ذوق قنه
پارسی و شاعر عذب المتناول سهل المتناول میان خاص و عام اتفاق افینه
مشتمل بر سی کلمه و پیش و سه اصول و هفت روابط و در خدام این کلمات
اذک و جمال مصیق هنده صنعت از اصول فضول صنایع و ضصوص بخصوص
بدایع ادرج کرده چنانکه سیما، تکلف بر حاشیه عارض عروس سخن نہسته
و غبار رصفیل بر دامن نازین حواص ترکیب آن که از ترکیب آسمانی نی
عیب ترست مشاهده نتوان کرد طدو عکس طردی چون قاعد و عقل
مطرد و عکسی بصورت و معنی سلسی چن تکمیر بوجی که اگر یک
لنظام مکر مقرر ندارند نظم و نقی سخن و زیب و زینت ترکیب بکمال خلل
پذیرد تشبیه بلیغ بچون چهراً آثار پنده که مانند فرد و سخن
و طلعت مشتری آثارت نی ادوات تشبیه گفته آمد یعنی چهراً که پنده
چون پنده آثار و حضرت بچون فرد و سخن طلعتی که در
آثارت بچون مشتری است تکلف تشبیه ساده معمول چنانکه در عرب
کویند زید که لاسدن الشجاعه و در فارسی کویند کور ویش ما و زدر
روشنی ارن حبیت در عرب از حمله مرائب شستی که تشبیه زید است لکن

دانسته اند و در پارسی بند و صاف این نوع تشبیه را که نموده شد بر
تجزیه و تطبیق کرده و نه مر صاحب نیین در اسلوبی پارسی از عمد ایشپه
بوجایی تعصی تو اند نمود ۹ اعمه اصن الکلام قبل الکلام که صاحب عباد
آنرا حشو لور بخ خوانند ۱۰ میین حشویلچ ایهمام افشاءه آهnam نازکت
که ایهمام نازکت ۱۱ تفمن مرد و وج که در اشنا سخن شش سچ سخن
کسچ القاری و اطواقها وان اهزار و اتواقها نکاه داشته ۱۲
دعا، تابند ۱۳ مطارحه بجنس خطاب این دعا، تابند و پایین و تابند
و پایین آمد ۱۴ لغ و نشر که آثار را تابند و ماهر را پایینه بر حسب
تناول و استعمال صفت کرده ۱۵ مساوات در دعا، تابند نکاه داشتن
و کنون که تا آثار و سایه چن ایت چن باد و حال انک در عرب و
بعض اکثر و اغلب رعایت این لطیفه نکنند بل عرب کوید سخن
اسد یکلوكم فی غرّة و علی مادام حنت الی مرعائمه الابل و در عرب
پارسی می کویند تامی و مور در ایقاست جاه عرض و حشمت می تینض
در تضاعیف باد و بلغا دانند که میان این دو مرتب تفاوت چند و
حکونه است ۱۶ مداعات نظیم در رعایت و ملازمت آثار و سایه
که گفته ام آثار آسمان بورد و سایه رمن کرد زررا که در صدر کلام چون
آثار و سایه ملازم این بودند و در دعای نزیر باند نیز آثار باملازم آسمان
و سایه را ملازم زمین کرد ایند تاجان معنی در پیک تناسق و تناوب علم
تباین که بر ملازمت مینیست زنده داشته آمد قضا، الحق الحکمة و ما
اکن الال تناوب بکاتیع و تری برب الوری والبری والبری ۱۷ حسن
بیان اول معنی بیان بیان یکنیم از راه لغت بیان یا مصدری باشد از
تبیین یا اسی باشد بازار بین بچون بیان از پیش و کلام از کلم و سلام از
سلام اما از راه معنی صرع معنی پان پان معین است زررا که پان

وَقْتُ

پش علما، ان فن نعل صورت داعی باشد از ذهن من مستکلم بذهن می‌اطب بعبارتی
رایج چون ان مقدم معلوم شد بیان حسن ان حسن بیان اعادت آن تمام
باشد خوب حلبی اصیل را از معنی المی درین پست سوال کردند ~~سخیر~~
الامعی المذی نظر نکر لطفن کان قد رای و قد سمعا • فصاحت لذه هب
صاحب منتاج و بعضی متأخران آنست که معنی از تعقید دور باشد و لفاظ از
منافر سلیم ماند و در استعمال دور واشر یافته باشد و ز محشری گفت
عدبت علی العذبات سلسلة علی الاسلات • و مذهب امام عبد القادر که معلم
اویلت درین علم آنکه فصاحت از لفظت بواسطه لظم و مزبتی که در معنی باشد
نماید جرس و صوت و صد احق و احیتار بینه و صاف اینست بنابرین معتبر است
واثنت که بر حصول مدعا متقدان مذاهب با جوهم کوایی درین مدارند و منفصله
قصدتی ز مایند ^{۱۷} بلاغت حبور علی بیانین را اتفاق شعقت که بخلاف
آن باشد که مستکلم صورت آنکه در ضمیر او باشد ابراز و بالغه کند می‌اطب بوجی
که سخن بر مقتضیات حالات رانده باشد اما ارباب طبع و اصحاب حدس را درین
مقام انتظار متفاوت تحس بن سهل گفت ما فهمت العامة و رضيتم اما حسنة
بلاغت آن باشد که عوام آنرا فهم کند و پسند نظر خواص باشد و اذا همها جمعا
و حوزه کدام عام اراده یافت این الفاظ روان و معان واضح قاصر ماند یا کدام
احسن الخواص فضل بر خاصیت این ترکیب و بر اعتماد این عبارت دلخیز شفیفه
و مفتون نمودد ^{۱۸} جزالت بلاغت بینت در اصل معنی جمل قطعت کوید
مزامن للجزال ولجزال یعنی حصاد و حصاد ولجزال تمام اعطاؤ درست الغاظ
و ینکوای سند در تأول تسمیه اکن معنی عطا باشد کوید مقطوع من الجمل
سخن کویم مقطوع من آخلل بین چون لنظر رشق و معنی درست العاظ و تمامی
می‌پنی کویند لنظر جمل و قتل حصل و ما هو باهزل ^{۱۹} اسلام است در لغت

آن گفته اند کلام بدخل فی الاذن نباید اذن و تأول والوصاف یقول و یغایل العقل
بلات اقبال و تامیل کوش هوشند و دل سخن پذیران سخن دل پذیر را باسانی
سموع و مقبول دارد ^{۲۰} سهل متنع دلیل همولت در آثاب کردش چون
آثاب و سایه مشهور و معروفت و چون چه سلطان عالی و سرافراز و پیشان
مبتدیان طبقه ترسل بوزیند آثاب دولت تابند و سایه بسیار کی پاینده
باد اما مرصفت نتشل خوس که بعرص پوسته امثال این معانی معقول اشتا مدر
و مدر کنک در دعوی امتناع ای یوم التقاد فایم و باقی حوا هر بود بقدار آن
برهان بر ساعی و سخن و ری سخن آنوری مناسب حال ناید ^{۲۱} مصرع
سامری کوتای بیا بد کو شمال لاماس ^{۲۲} و یکی لا مصرع و من سخن در روی کردن
خوش بکویم نی هراس ^{۲۳} و بلبل ناطقه بن مزم صدق و نوا سراید پست
بی سخن تا سخن اند رسخن افتاد باشد ^{۲۴} سخن اند رسخنان از سخن رای من درین
ندب ادب که درست بردا برداست ^{۲۵} لاغریه ذهن سخار و محابه عقل فعال حصل
فضل هنده عذر اسایده شد اکر کعبت عنایت مخدوم جهاینان عزت
انضار دولت نتش سه شش لشش و پکشش و انعام و ترتیب درین مدار و پست
درین طبع مر اکر مزبتی بودی ^{۲۶} زبان ناطقه دادی بند کیش اقرار ^{۲۷} توفیق رافق
احسان که کنیل عمر شایست لایزال روز کار دولتیار مخدوم جهاینان اکرم
باد ^{۲۸} و بزاد عا، لوسکت کفیته ^{۲۹} لانی سالت الله فیکم وقد فعل ^{۳۰} والحمد
لله رب العالمین ^{۳۱} والصلوة علی رسول الله محمد وآلہ احیین ^{۳۲} تم
• ترجمة الاعصار و تجربة الامصار المشهور بتائیخ
• الوصف اذی فاق العضلا، والبلغا،
• فی الطاف فی يوم الجمعة من ثانی
• شهربرج المجب سنه
• ثمان و تسع و ثماناهه

END

